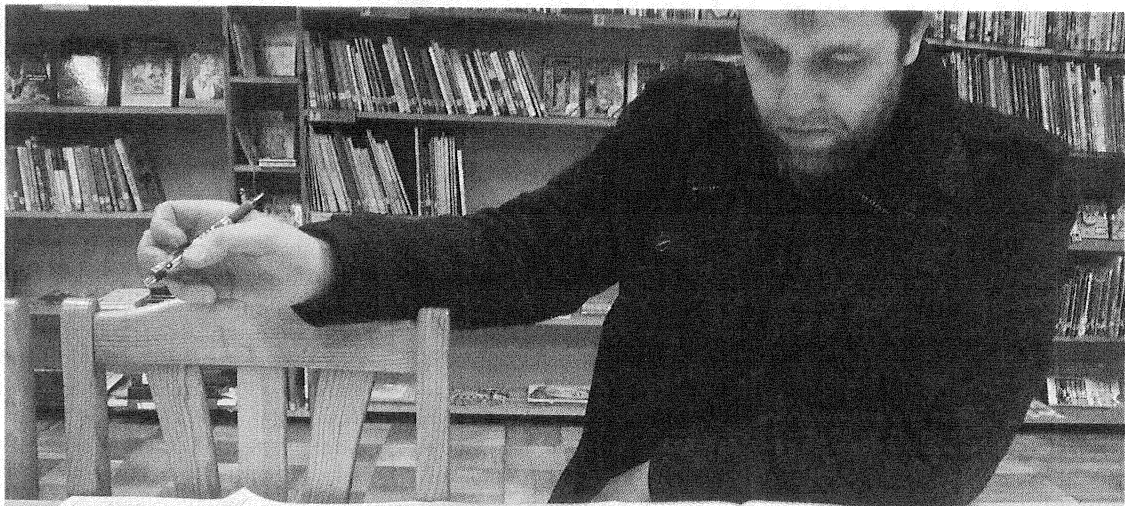

Lasva vallavanem Juris Juhansoo neljapäeval valla raamatukogus Nõnova tööabikeskuse planeeringut tutvustamas.

Foto:
INNO TÄHISMAA

Nõnova tööabikeskuse planeering läheb Lasva volikokku kehtestamisele

Inno Tähismaa

TÖÖABIKESKUSE PLANEERING > Lasva valda Nõnova külla rajatava MTÜ Meidla tööabikeskuse detailplaneering läheb järgmise nädala reedel Lasva vallavalikogu erakorralisel istungil kehtestamisele.

Planeeringu arutelule neljapäeva õhtul Lasva raamatukokku täiendavaid ettepanekuid ei tulnud. Raamatukogus kohal olnud Lasva vallavanem Juris Juhansoo ütles, et möödunud aasta lõpus toimus kinnistu naabritega mitteametlik arutelu, kus probleemid said lahenduse. Nii näiteks otsustati kergliiklusteed veidi ringi tõsta, et naaber saaks maad harida, võtta peremehta ehitisena arvele rohujahuveski, mida naaber kasutab, ja vanadest säilinud hoonetest otsustati alles jätta ait.

Juhansoo ütles, et planeeringu menetlemise käigus sai ta teada, et Hõõde talust, kuhu kavatsetakse rajada tööabikeskus, on pärit Vabadussõja sangar, Võrumaa kaitseringkonna ülem lõunarindel ja Võrumaa Kaitseliidu asutaja kapten Friedrich Vreeman. Hõõde talu maadel toimus 5. detsembril 1918 Vabadussõja lõunarindel esimene kaitselahing, mis Friedrich Vreemani juhitud sundis pealetungivad enamlased taganema. Friedrich Vreeman langes 23. märtsil 1919 Rõuge kaitselahingus. Ta on maetud Pindi surnuaiale perekonna matuseplatsile. 1994. aasta sügisel taastati tema mälestussammas, mis oli nõukogude võimu ajal lammutatud.

Praeguse Nõnova töökeskuse ringikujulise vundamenti kohal asus Hõõde talu vana elumaja, mis lammutati.

Kui vanadest hoonetest ait samuti lammutada, ei jää kuulsa talu vanadest ajaloolistest hoonetest enam midagi alles.

Juhansoo lisas, et tema teada oli USAst varem saadud miljon krooni pärit eraisikust annetajalt ja seotud just talu ajaloolise taustaga. Töökeskuse loomise algne eestvedaja Kalle Arumäe oli noorkotkaste eestvedaja ja soovis säilitada samuti ajaloolist mälestust.

„Olen 100 protsenti veendunud, et see on väga perspektiivikas ettevõtmine,” ütles vallavanem Juris Juhansoo töökeskuse tuleviku kohta. Tema väitel on praegu olemas erivajadustega lastele päevahoid ja kool, aga pärast seda pole enam midagi. Teadaolevalt on lähim selline koht Maarja küla Põlva maal. Nõnova oligi algselt välja valitud Võrumaale rajatava toetuskeskuse asukohaks.

Juhansoo ütles, et Lasva vald näeb võimalust toetuskeskuse kaudu saada inimesi elama, kuna pered soovivad olla lastele lähemal. Toetuskeskus annab vanematele võimaluse tööle minna, kuna praegu on täiskasvanud erivajadustega lastega peredes üks vanematest kodune. Töökeskuses on erivajadustega inimestel võimalik teha lihtsamaid töid, näiteks taimede ja istikute kasvatamine ning haljastusega tegelemine.

Tööabikeskuse loomise üks eestvedajaid, Võru ettevõtja Silja Suija ütles, et ei oska veel prognoosida, millal saab ehitusega alustada. „Fondid pole veel avanenud ja ei ole isegi teada, kuidas need jaotatakse,” lisas ta, „hetkeseisuga on meie detailplaneering Lasva val-

las ning järgmise sammuna peaks ära lõpetama Leaderi projekti ja tehnovõrkude projekteerimise – tähtaeg on 24. august.”

Suija ütles, et kuivõrd kontsertidega koguti üsna korralik summa, pea 1000 eurot, saab selle eest ka ehitusliku projekti majale ja siis on järgmine samm juba ehitamine. „Ilmselt enne aasta lõppu ei oska planeerida, millal võiks üldse ehitusega alustada,” märkis ta, „õnneks on meil nüüd hästi toetatav linnavalitsus.” Uus arhitekt on nüüd Suija väitel väga tublilt tegutsenud Haanja mees Jaan Vene, kes on nelja tütre isa ja kaks tütardest on insenerist arhitektid.

Suija ütles, et esmalt alustab Meidla Võru linnas kogukonna ja ööpäevaringsete teenuste pakkumisega. Klientide arv on kaheksa ja töötamise toetamisel kümme. See tähendab töökohti ja raha jääb Võrru.

„Liiga palju on takistusi olnud, aga asi liigub,” kirjeldas Suija asjade käiku, „teadagi, et paljud lapsed istuvad kodudes ja nende vanemate kontodele tuleb igakuine täiskasvanud laste toetus, mis Võrust rohkem lõuna pool lastakse kõrist alla. Seega kurb on see allakäigutrepp, kus kasutatakse laste sotsiaaltoetusi. Lõputu võitlus ja siis, kui linna vahel käisid härra Reinsalu (kaitseminister Urmas Reinsalu – toim) viieautoline kolonn, millest kolm on sõjaväepolitseid autod, sul auto kinni pidada, et saaksid mööduda, siis vaatad, et kuradima rikas riik – hea veel, et helikopter härra Reinsalut ei kaitse! Kes kaitseb neid lapsi, kellel puudub tulevik?”

Töökeskuse ehitus jäi vahepeal soiku rahastuse puu-

dumise tõttu. USA rahastus katkes ja vundamendist rohkem ehitada ei jõutud. Nüüd on kavas raha taotleda eri Euroopa Liidu programmidest. Käimasoleva planeeringu tarbeks saadi raha „Leaderi” programmi kaudu. Töökeskuse rajamisega tegeleb MTÜ Toetuskeskus Meidla, mille eestvedajad on lapsevanemad, kelle laste tarbeks see keskus rajatakse.

Esimeses etapis jääb vana vundament alles, see konserveeritakse ja seda hakatakse kasutama keldrina. Vundamenti kõrvale rajatakse päevakeskuse maja. Teises etapis ehitatakse välja peremajad, kuhu inimesed saavad vajadusel ööseks jääda.

Peatselt kehtestatav detailplaneering kannab nime „Avatud tööabikeskus intellektipuudega inimestele”, planeeritava ala suurus on 8,93 hektarit. Planeeringu eesmärk on planeeringualal ehitusõiguse määramine lisaks juba ehitusluba omavale peahoonele täiendavate hoonete, välisrajatiste, küla avaliku puhkekoha ja nende teenindamiseks vajaliku infrastruktuuri ehitamiseks.

Nõnova külas asuva ja erivajadustega inimestele mõeldud Hõõde talu kinnistu suurus on kokku 49 hektarit ning selle kinkis erivajadustega laste tarbeks USAs elav talu pärija Tiiu Rita Yarrow. 2008. aastal asutati MTÜ Toetuskeskus Meidla eesmärgiga seista erivajadustega inimeste huvide eest, luua neile teiste ühiskonnaliikmetega võrdsed võimalused ning arendada ja toetada nende igapäevast toimetulekut. Praeguseks on 40 Võrumaa lapsevanemat oma intellektipuudega lapsed Meidla järjekorda pannud.